

Velika poplava na vzhodu. - V Colorado so nastali nemiri.

VELIKO MEST IN VASI NA VZHODU JE POPLAVLJENIH; OB ŽIVLJENJE JE PRIŠLO MNOGO OSEB IN MATERIALNA ŠKODA JE OGROMNA. — NEW ENGLAND SE NE POMNI TAKE POPLAVE.

Neprestano deževje je povzročilo v New England veliko gorje. Mesta in vasi so poplavljeni, ljudstvo je bilo primorano bežati iz svojih hiš in iskati zavetja na varnejših krajih. V Montpelier, Vt. se je podrl rezervoar, ker je bilo ljudstvo na to pravočasno opozoreno, ni bilo smrtnih žrtev. O smrtnih žrtvah poročajo iz Vermont, Connecticut in države Massachusetts. Na tisoče družin je prebilo noč od petka na soboto na prostem, ker je voda udrila v njihova domova. Tudi v soboto je bila večina še zunaj, ker ni bilo moč za vse tako hitro najti zavetja. Povodnj se je razširila na državo New York in Maine, kjer je tudi na morju divjal strahovit vihar, ki je potopil več malih čolnov in en večji parnik. V Kanadi je neurje uničilo velik del poljskih pridelkov in voda je na nekaterih krajih spodjedla železniške nasepe.

Binghamton, N. Y. — Med žrtvami v Vermont je tudi Lieut. Gov. S. A. Jackson. Poročajo, da stoji voda po nekdo do 20 čevljev visoko. Mnogo družin je bil v petek brez hrane, ker niso mogli iz hiš. V Montpelier in Vermont tudi še ne pomnijo tako velike povodnje. 28 ur je neprestano deževalo. Rdeči križ je na delu in pomaga nesrečnejšem. Mestne ulice so spremenjene v potoke in mesto je brez luči. Veliko število mostov je odnesla voda in številne farme so pod vodo.

Iz Bostona poročajo, da je škoda cenjena najmanj na 50 milijonov dolarjev. Natančno število žrtev ne bo še tako kmalu znano. V Montpelierju je voda na ulicah v soboto stala do deset čevljev visoko. Mesto je bilo popolnoma odrezano od ostalega sveta; telefonska in železniška zveza je bila pretrgana.

KAJZERJEV GENERAL — PACIFIST.

Berlin, Nemčija. — Ljudje so se začeli zavedati, kako veliko gorje je vojna bedarija. Poročilo iz Berlina se glasi, da je general Paul von Schoenich, ki je bil eden izmed zvestih generalov bivšega nemškega cesarja, slikal grozoto vojne in začel z kampanjo za mir. Iz krvoločnega generala je postal eden največjih pacifistov, kajti rekel je, da bi se v slučaju vojne morali vsi vojaki zoperstaviti in vojna bi bila končana, predno bi se začela.

MATI IN HČI STA SE 21 DNI POSTILI.

Denver, Colo. — Mrs. Elsie Chase je nameravala tožiti svojega soproga za ločitev zakona. Ko je mož to zvedel, je neznanom odšel. Po odhodu soproga se je Mrs. Chase zaklenila v svojo sobo, kamor je vzela tudi svojo 12 letno hčerko, s katero sta se začeli postiti. Ko sta bili že 21 dni brez hrane, so vdrli policisti v stanovanje in ju odvedli v bolnišnico.

PREMOGARSKE VESTI.

Stavkujoči premogarji v Colorado se morajo vrniti na delo, tako zahtevajo državne oblasti. — Začasna pogodba sklenjena v državi Illinois.

Denver, Colo. — Pred tremi tedni so pozvali voditelji I. W. W. svoje člane v premogarskih revirjih države Colorado na stavko. Precejšnje število se jih je odzvalo in mnogo jih je, ki so še vedno zunaj. Državne oblasti so takoj, ko se je stavka začela, dale razumeti, da bodo stavkarjem nasprotovali in jih oblastno preganjale, ker so po njih zatrdili premogarji zastavkali, ne da bi bili to poprej naznanili, kakor zahteva tozadevni zakon. Državne oblasti zahtevajo, da se premogarji vrnejo na delo, oziroma, da prenehajo z oviranjem obratovanja, kjer se dela.

Ker so državne oblasti odločno nastopile in hočejo na vsak način udušiti stavko, so nastali nemiri, dasi je bilo doslej vse mirno in brez bojov. V soboto je pa okrog 500 stavkujočih premogarjev prišlo na prostore Baldwin Canon premogovnikov, ki so last Fuel & Iron kompanije. Državni policisti so jih pregnali, razume se, da niso štedili z udarci po glavah trpinov. Tri voditelje stavkujočih so aretirali in državni uradniki so preprečili stavkujočim premogarjem obdržavati sejo.

Chicago, Ill. — 1. novembra t. l. je postala veljavna pogodba, katero so podpisali operatorji in zastopniki illinojskih premogarjev in ostane v veljavi do 31. marca 1928. Po tej pogodbi dobivajo operatorji strojev za nakladanje premoga po \$10.07 dnevno po osem ur. Ostali premogarji pa po \$8.04 dnevno. Nova pogodba je veljavna le za tiste delavce, ki doslej še niso imeli nobene pogodbe.

Pana, Ill. — Matthew Kloever, star 83 let, iz Pana, Ill., je te dni pustil delo kot premogar, katerega se je držal neprestano skozi 69 let.

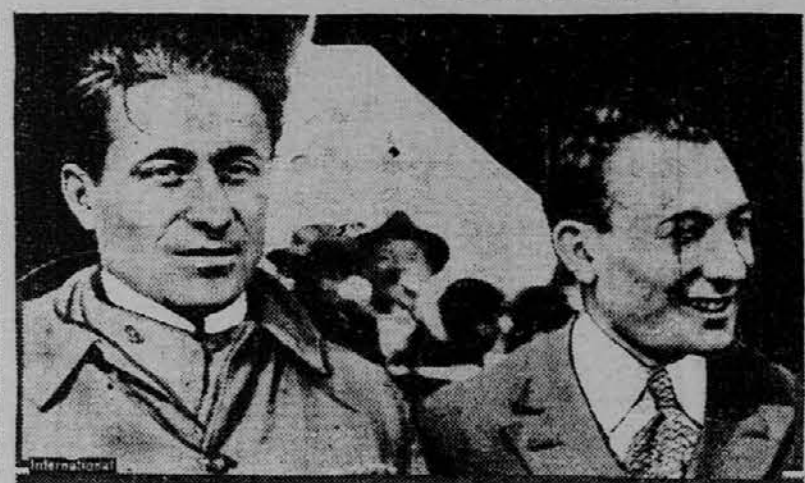
ODKRITA ZAROTA PROTI MUSSOLINIJU.

Pariz, Francija. — V Neaplju so aretirala dva sumljiva moška, ki sta nameravala usmrtiti italijanskega ministr. predsednika Mussolinija.

BARON — TIHOTAPEČ.

Atene, Grčija. — Miss Allison Roebing iz New Yorka, ki je poročila barona Van Der Elst-a, je zapletena v tihotapško afero, katere glavni krivec je njen sopro. Obdolžen je, da je nameraval spraviti iz dežele neke grške starine, veljanske vrednosti. Barona so zasačili na Dunaju s tremi kovčgi. Baron je bil tajnik belgijskega poslanstva v Atenah. Grška vlada je poslala protest belgijski vladi.

IZ PARIZA V BUENOS AIRES.

Poročnik Dieudone Costes (levi) in poročnik Le Brix, francoska avijatika, katerega nam prikazuje slika, sta nedavno napravila uspešen polet iz Pariza v Buenos Aires, Argentina. Med potjo sta se ustavila v St. Louisu, Senegal, in v Port Natal, Brazilija.

SMRT UPORNIŠKEGA GENERALA V MEHIKI.

Bivši predsedniški kandidat v Mehiki, Gomez, je bil ujet in ustreljen. — Zvezni vojniki v boju z banditi v bližini Sierra de Galeana.

Mexico City, Mehika. — Gen. Arnulfo Gomez, uporniški voditelj in bivši predsedniški kandidat, je bil v gorah, v državi Vera Cruz ujet in ustreljen. Enaka usoda je zadela njegovega nečaka, Francisco Gomez-a Vizcarra. Gen. Arnulfo Gomeza so zvezne sile iskale že od 2. oktobra, ko je izbruhnila vojaška revolta. Sedaj se je posrečilo generalu Gonzalo Escobar-ju, ki je na čelu četam, katere preganjajo upornike v državi Vera Cruz, da ga je s svojimi ljudmi obkolil in ujel, nakar je bil postavljen k zidu in ustreljen.

Nogales, Ariz. — Semkaj je prišlo poročilo, da so se vršili zadnje dni hudi boji v bližini Sierra de Galeana med mehiškimi banditi in zveznimi vojniki. Dvanajst banditov je padlo v boju in med vojnaki so imeli dva mrtva ter štiri ranjene.

LETALSKA NESREČA.

Sparta, Tenn. — V tukajšnji bližini so našli ostanke balona in truplo kapitana Hawthorne C. Gray-ja. Kako se je pripečila nesreča, ni znano. Ko so izvedenci pregledovali ostanke balona, so našli tozadevne aparate, ki so kazali visočino, v kateri se je balonist nahajal. Trdijo, da je dosegel visočino, kakor doslej še nihče drugi, namreč 43,000 čevljev.

POTRES V KALIFORNIJI.

San Francisco, Cal. — V Santa Barbara okraju so čutili v petek silne potresne sunke, ki so povzročili, da se je širina med tračnicami na železniški progi Sarf in Honda povečala, vsled česar se je promet na tej progi ustavil za toliko časa, da so nedostatke popravili.

Santa Maria, Cal. — V petek zgodaj zjutraj so v tukajšnjem mestu in okolici občutili silne potresne sunke, ki so napravili prejšnjo škodo.

ŠIRITE AMER. SLOVENCE.

POSLOPJE SE JE PORUŠILO; 135 OSEB UBITIH.

Veliko trinadstropno poslopje v Šanghaju, kjer se je vršila seja se je zrušilo, med žrtvami so samo ženske in otroci.

Šanghaj, Kitajsko. — V tukajšnjem mestu so imele ženske, 500 po številu, delavke v tekstilnih tovarnah, v velikem trinadstropnem poslopiju sejo, ki pa se je končala tragično. Ko so že bile gotove in izvolile nove odbornice, so se tla pod njimi zrušila in vse skupaj je padlo v drugo nadstropje, katero se je tudi podalo in zrušilo. Vojstvo je takoj prisločilo na pomoč z reševalnim delom. Iz ruševin so potegnili 135 žena in otrok mrtvih, 200 pa ranjenih.

KRALJICA MARIJA UJETNICA?

London, Anglija. — Poročajo, da je Bratianova vlada v Romuniji prepovedala kraljici Mariji odpotovati iz dežele. To pa zato, ker se bojijo, da bi ji ne bila dana prilika stopiti z zvezo s svojim sinom, princem Karlom, od katerega je odšla madama Lupescu, radi katere je prišel princ ob milost pri kralju Ferdinandu in Kraljici Mariji.

Karol je ustregel srčni želji svojih rumunskih prijateljev, ker se je ločil od madame Lupescu. Kakor se sliši v političnih krogih, sodijo, da je pričakovati povratka princa Karola v Romunijo začetkom prihodnjega leta. Ta korak je kmetska stranka napravila zato, ker brata Bratianu resno ogrožata rumunsko dinastijo.

Ko je kraljica Marija izrazila željo potovati v Pariz, da bi se sestala s sinom, je Bratianu rekel kraljici: "Če me boš še dalje s svojimi rodbinskimi stvarmi nadlegovali, bom proklamiral republiko." Baš zato, ker smatrajo Bratianu sposobnega za vsak državni udar, in ker se bojijo, da bi bila romunska republika po milosti Bratianu samo navidezna, dobiva želja, da se vrne princ Karol, vedno več tal.

ŠIRITE "AMER. SLOVENCE".

KRIŽEM SVETA.

Washington, D. C. — Narodni, ki dolgujejo Zed. drž., bodo do 15. decembra t. l. plačali Stricu Samu \$96,574,000. To bo skupno za celo leto kar so že plačali Ameriki, znašalo \$163,586,000.

Chicago, Ill. — Harry R. Lee, star 48 let, 4140 Ellis Ave., ki je v službi kot privatni detektiv prejemal podkupnino, je bil aretiran, zagovarjati se bo moral pred sodiščem.

Taylorville, Ill. — Clarence Hinton, ki se je vozil z osebnim vlakom v Ecorse, Michigan, je v bližini Clarksdale padel iz vlaka in se ubil.

Benton, Ill. — Miekell Dillon, star 38 let, električar, je živel v vednem prepiru s svojo ženo, česar se je naveličal in izvršil samomor.

Chicago, Ill. — Ogenj je izbruhnil pri Aar Wall Paper kompaniji na 412 North Sangamon cesti, ki je povzročil \$75,000 škode.

New York, N. Y. — Ludwig H. Lee, janitor, je bil spoznan krivim umora Mrs. Sarah Brownell, posestnice, za kar je bil obsojen na smrt.

Pittsburgh, Pa. — V jezi, ker ga je žena naznanila oblastem, da krši prohibicijsko postavbo, ji je Sam Zolkowski z britovijo prerezal vrat. Po umoru si je nameraval tudi svoje življenje končati, našli so ležečega v krvi, prepeljali so ga v bolnišnico, kjer ima upanje, da bo okrevale.

Canberra, Avstralija. — Ker je v teku sedmih mesecev Commonwealth parobrodna družba izgubila \$1,000,000, je sklenila prodati svoje parnike in prenehati s službo.

S KONVENCIJE S. Ž. Z.

Sijajni banket v počast gl. odbornicam in delegatijam. — Konvencija se je pričela v ponedeljek jutro.

Chicago, Ill. — V nedeljo večer je slovenska naselbina imela zopet en poseben dogodek, ki bo ostal v spominu zlasti našemu nežnemu spolu. Podružnica štev. 2. S. Ž. Z. je priredila v cerkveni dvorani v počast gl. odbornicam in delegatijam banket, katerega se je udeležilo naravnost ogromno število žensk in deklet, kakor tudi mož. Po banketu so sledili govori. O tem poročamo natančneje jutri.

Danes v ponedeljek jutro pa se je otvorila prva redna konvencija S. Ž. Z. Najprvo so si izvolile potrebne konvencije odbore in odseke. Nato pa so prešle na delo. Predsednica Mrs. Prislant je podala jako lepo poročilo, katero bo itak dobesedno objavljeno v konvencijem zapisniku. Iz njenega poročila je razvidno, da ima zveza zelo lepo bodočnost za napredek. Gl. odbornice in delegatije imajo pripravljenih več zelo koristnih predlogov za bodoče delo S. Ž. Z. Vse kaže, da S. Ž. Z. je živa potreba za slovensko žensko v Ameriki, zato je tako lepo napredovala doslej in bo še lepše v bodočnosti.

Iz Jugoslavije.

O ATENTATU NA SMODNIŠNICO V KRALJEVICI. — TRIJE MOŠKI STRELJALI NA STRAŽO PRI VOJAŠKEM SKLADIŠČU V KRALJEVICI. — DRUGE ZANIMIVE VESTI.

Zločini bolgarskih komitašev.

Poročila o atentatu na smodnišnico v Kraljevici, ki ga je potrdilo notranje ministrstvo v Belgradu, je sledeče:

17. oktobra ob 2. uri se je troje oseb, oboroženih s puškami in bombami, približalo skladišču artilerijske municije v smodnišnici Kraljevica. Straža jih je pravočasno opazila in jih pozvala, da obstoje. Na poziv so odgovorili s strelji iz pušk in težko ranili stražo. Strelji so alarmirali vso stražo. Streljajoč so bežali proti bolgarski meji. Za njimi so takoj udrele alarmirane čete. Dosedaj rezultati niso znani. Po vseh znakih je ta atentat delo komitaških trojk, katerim se je posrečilo prekorati mejo. Vsled poskušene atentata vlada med prebivalstvom veliko ogorčenje. Veliko županstvo je takoj uvedlo preiskavo. Kolikor se je moglo dognati, so atentatorji prišli iz Bolgarije med naselbinama Suvadol in Mali Izvor. O dogodku je bilo takoj obveščeno notranje ministrstvo in armijska oblast. Ranjeni stražnik je bil takoj prepeljan v bolnico.

Velik požar v Zagrebu.

V sredo, 19. oktobra okoli 20. ure je nastal na dosedaj še nepojasnjen način v ateljeju akademskega slikarja G. M. Crničiča požar. Atelje se nahaja v prvem nadstropju umetnostne akademije, Ilica 85. Požar sta odkrila slikarja Franjo Buban in Emil Jugmann, ko sta se sprehajala po hodniku. Na pomoč so prihiteli dijaki umetnostne akademije in pričeli gasiti. Vhod v atelje je bil nemogoč, ker je iz notranjosti prodiral gost dim. Kmalu so prispeli tudi gasilci, ki so do 21. ure požar pogasili.

Naslednji dan so si novinarji ogledali atelje. Je to večja dvorana v starem poslopiju slikarske akademije v prvem nadstropju. Dolga je 15 m, široka okoli 12 m, visoka 10 m. Takoj nad vhodom se dvigajo stopnice, ki vodijo na improvizirano galerijo v sami dvorani. Do vhodnih vrat v notranjosti drži lesena ograja. Požar je nastal neposredno kraj peči, tako da so v prvem trenutku mislili, da so se od razgrete peči zapalila polena in da se je tako požar razširil. Toda omenjeni dan se ves dan vobče ni kurilo v ateljeju.

Slika ruševin je zelo žalostna. Vse stene so očrnele, tramovje na stropu je zgorelo ali nagorelo, slike po stenah so ožgane in s tem uničene. Gosp. Crničič je ves obupan. Samo na materialu trpi nad 100,000 dinarjev škode. Ožgane so vse slike, ki jih je imel nedavno na razstavi v Subotici. Poleg tega je zgorela tudi množica starih slik. Rešene so edino študije, ki jih je izdelal g. Crničič tekom letošnjega leta. Vsa škoda se lahko ceni na 500,000 dinarjev.

Konj ga je ugriznil.

Ivan Čermenek, 37letni hlapec pri trvdki Rogatsch, je vozil z dvoprežnim vozom po cesti v Laftersberk. Nenadoma pa ga je konj zgrabil z zobmi za nogo ter mu iztrgal skoro cela meča. Rešilni oddelek ga je moral prepeljati na dom, kjer se zdravi.

Silna nevihta v Crni gori.

V Crni gori je v zadnjem času močno deževalo. Divjala je silna nevihta. V mnogih krajih so reke poplavlile sela in mesta. Razlila se je tudi reka Morača ter poplavlila Dolno Zeto. Zlasti so poplavljeni sela Goričani, Berkovo in Brijeg. Škoda je milijonska. Podgorica je ostala brez električne razsvetljave, ker je reka Morača poškodovala naprave električne centrale. V okolici Nikšića je voda razdejala več hiš in odnesla precej živine. Nekoliko vasi se je moralo evakuirati. Ljudstvo je zbežalo na hribe.

Strašna rodbinska tragedija v Bosni.

V noči od 4. na 5. okt. je skočila v Carevi čupriji, srez Kladanj v Bosni, v naraslo reko Krivajo mlada žena čevljarja Khyra s svojimi štirimi otroki v starosti do 6 let. Par dni pred to nesrečo je izbila drevesna veja njenemu možu Miroslavu Khyri drugo dobro oko, dočim mu je bilo itak že eno defektno in slepo. Očividno je to na nesrečno ženo tako vplivalo, in vmes so bila še nesoglasja s tatom in taščo, da se je odločila za obupni čin. Khyrovi so Čehi z Moravskega, a nesrečna žena je rodod iz Bosne, nedaleč kjer je našla svoj hladni grob s svojo deco. V vsej okolici je vzbudila tragedija obilo sočutja in vznemirjenja.

NE ČAKAJ, da pride kdo po naročnino v hišo; ako ti je potekla naročnina, pošlji jo sam čimprej moreč na upravo lista.

DENARNA NAKAZILA

ZA JUGOSLAVIJO, ITALIJO, ILL. ita
Vsa denarna pošiljatev bo v stvarnem kraju hitro, zanesljivo in brez odbitka izplačana, ako se poslužite naše banke. Dinarje, ozir. lire samo večerj pošiljati po teh le cenah:

500 Din	\$ 9.40
1,000 Din	18.50
2,500 Din	46.25
5,000 Din	92.00
10,000 Din	182.00

100 Lir \$ 6.20
200 Lir \$12.10
500 Lir \$29.25
1000 Lir \$57.50
Pri večjih svotah poseben popust. Poština je v teh cenah že vrhunjena.
Zaradi nestanovitnosti cen je nemogoče vsaj cene določevati. Merodajne so cene dneva, ko denar sprejmemo. Nakazila se izvršujejo po pošti ali po brzojavno.

IZVRŠUJEMO TUDI DENARNE POŠILJATVE IZ STAREGA KRAJA V AMERIKI.
Planina in pošiljke naslovite na:
ZAKRAJSEK & ČESARSK
408 W. 4th ST. NEW YORK, N. Y.

AMERIKANSKI SLOVENEK

Prvi in najstarejši slovenski list
v Ameriki.
Ustanovljen leta 1892.
Izdaja vsak dan razen nedelj, pon-
edelj in dneva po praznikih.

Izdaja se tudi:
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Telefon: CANAL 0098.

Subscriptions:
Za leto leta \$5.00
Za pol leta \$2.50
Za celotno leto \$4.00
Za celotno leto \$3.00

The First and the Oldest Slo-
van Newspaper in America.
Established 1892.
Issued daily, except Sunday, Mon-
day and the day after holidays.

Published by:
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Phone: CANAL 0098.

Subscriptions:
For one year \$5.00
For half a year \$2.50
For one year \$4.00
For half a year \$3.00

**POZOR: Številka poleg našega naslova na listu zna-
či, do kedar imate list plačan. Obnavljajte naročnino to-
čno, ker s tem veliko pomagata listu.**

DOPISI važnega pomena za hitro objavo morajo biti doposlani na ured-
ništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. Za zadnje številke v tednu
je čas do četrtke popoldne. Na dopise brez podpisa se na oziroma — Rokopisov
uredništvo ne vrne.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at
Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Priznavajo!

Že zadnjič smo povdarili, da se voditelji slovenskih socia-
listov v Ameriki nahajajo v zelo neljubem položaju. Vsepo-
sod se jim očita neiskrenost, nemožnost, nesposobnost in po-
leg vsega pa seveda tudi veliko zahrbtnost in hinavščino, ki je
ena izmed najbolj karakterističnih lastnosti voditeljev sloven-
skih socialistov v Ameriki.

No, stari Jože, takozvani "boss" lawndalskih socialistov
se otepleje z vsemi štirimi. Njemu pomaga zvesti oproda ab-
derit Molek s svojimi figami, posebnimi članki itd. Toda jav-
nost se vsemu temu le smeje in muza, kajti javnost dobro po-
zna oba, kakor tudi vso degenerirano skupino voditeljev sloven-
skih socialistov v Ameriki. Noč in dan kujejo članke, tip-
kajo svoje fige itd., ali vse nič ne pomaga. . . Zares žalosten
položaj!

V kako izredno histeričnem stanju se nahajajo lawndalski
abderiti je pa največji dokaz to, da stari Jože, ali kdorkoli je
že skoval tisti budalosti poln članček v zadnji petkovi številki
Zafrnikove flike, je javno indirektno priznal, da imamo mi
prav in da je res, da so voditelji slovenskih socialistov politič-
no zaslužili jednoto.

Kaj takega so sedaj priznali prvič v svoji zgodovini. Se-
veda je treba konstatirati, da so to priznali v svojo škodo v
njihovi veliki razburjenosti, ker smo jih zadnjič prijeli tako v
živo, da se niso mogli umakniti, pač pa kakor kaže petkov član-
ek so postali tako razburjeni, da so v tej svoji izredni razbur-
jenosti izblebetali bridko resnico, namreč, da je to res, kar smo
mi zapisali in trdili. . . Da bo imel naš dotični članek v šte-
v. 210. našega lista tak efekt na lawndalske socialiste, radi priznava-
mo, da nismo niti malo pričakovali. Vidi se pa, da je naš nastop
tako učinkoval, da je do malega postavil ves lawndalski štab
na glavo, pisca članka v Zafrnikovi fliki pa popolnoma zme-
šal. V svoji zmedenosti je zašel zopet na svojo staro pot, ki
vodi za hrbet jednoto. Tu, si je mislil članek najdem zopet
primerno skrivališče, da se skrijem pred svojimi razkrinkovalci,
da me ne razgalijo prav do nagega v moji hinavščini. Pa
se je zmotil, za ta skrivališča mi in vsa slovenska javnost v A-
meriki predobro zna. Nam je prav ljubo, da se je šel skrit
zopet za hrbet jednoto, kajti ravno to bo nam podalo novo pri-
ložnost, da bomo lawndalske voditelje še toliko konkretnje
razkrinkali pred slovensko javnostjo.

Lawndalski članek je torej javno priznal, da mi nismo še
nikdar napadali njihove jednoto zato, ker deli bolnikom in
vdovam podpore. Tega sicer ni priznal iz poštenega nagiba,
marveč radi razburjenosti, v kateri se je hipno znašel. S tem
je torej članek sam javno priznal to, kar smo mi pisali in tr-
dili. S tem je uničen vsak argument lawndalskih socialistov,
da mi napadamo njihovo jednoto, kot tako, zakar je ustanov-
ljena in radi njenega podpornega namena. S tem je članek
nevede in nehoti čofnil prav trdo samega sebe po zobeh in do-
kazal sam, da je on doslej vedno lagal in namenoma obrekoval,
ko je pisal, da mi napadamo njihovo jednoto. Zda slovenska
javnost lahko ve pri čem je in koliko ima javnost še kedaj za
verjeti takim člankarjem, ki pisarijo po Zafrnikovi fliki.

Najbolj karakteristično za dotičnega člankarja je pa to,
da je v svoji razburjenosti najprvo priznal, da mi ne napada-
mo jednoto radi njenega podpornega namena, potem pa zavil
zopet za hrbet jednoto. Sklicuje se na jednotine pravila in se
za iste skriva. Tega pa duševno zmeden članek ne pove,
kdo je jednoti tista politična pravila forsiral. Povemo mi, da
tiste točke, na katere se sklicujejo so bile politično forsirane
po voditeljih slovenskih socialistih. S tem ste politično zasuz-

nili jednoto za svoje strankarske podle namene. Tudi to je fakt,
ki ga zopet ne morete utajiti in je najbolje da ga lepo javno
priznate, kajti indirektno ste ga že.

Fakt je in ostane, da mi jednoto ne napadamo, pač pa le
ožigosamo in odkrivamo vašo zahrbtno hinavsko politiko, ki
jo gojite v korist svojih strankarskih namenov in to na račun
jednoto. To je pribito in to ostane.

V vaši politični nestrpnosti in skrajni zagrizenosti do ka-
toličanov ste šli tako daleč, da ste celo forsirali točko, ki pre-
poveduje vašemu članstvu, da bi se udeleževalo cerkvenih
slavnosti, ali slavnostij katoliških društev. Če ni to suženj-
stvo, potem suženjstva svet ne pozna! Če ni to skrajna stran-
karska nestrpnost in zagrizenost, potem nestrpnosti in zagri-
zenosti ni!

Pa ponovno pribijamo, jednoto kot taka s svojim podpor-
nim namenom tega ni kriva, krivi ste vi brezverski zagrizenci
in skrajno fanatični nestrpnosti, ki ste to točko pripeli na njena
prsa in ona kot sužnja s svojimi 90% katoliško prepričanih
udov mora to skrajno sramotno in žaljivo točko na svojih pri-
slih nositi zato, ker jo slučajno jezdite sami brezverski sociali-
sti. Ne jednoto, ampak vi ste tega krivi. Vaše ideje se to,
produkti vaših protiversko fantaziranih možganov. Članstvo
bo že prišlo v položaj, da bo z vami enkrat temeljito obraču-
nalo. Vlečete ga za nos, slepite ga, ampak vedno ga ne bote!
To si le zapomnite.

Poznamo vas! Vi bi tudi radi ugonobili vsak odpor med
narodom. Zato na skrivnih sestankih delujete tudi na to, ka-
ko bi spravili vse slovenske podporne organizacije pod svoj
politični klubok. Tako bi radi razširili svojo diktaturo nad
ves narod. Ker pa narod vaše diktature ne mara in isto od-
klanja pri vse ostalih organizacijah, vas to jezi. Še bolj pa
vas boli, ker zgubljate tla v lastnih vrstah, ker lastno članstvo
ne more prenašati več vaših strankarskih šikan, gospodarskih
traparij in nesposobnostij. Vse to vidite so vzroki, da vi pi-
skate po svojem rdečem trobilu, se jezite in razburjate.

To kar pa člankar straši s franciskani je pa znana stara
Zafrnikova bajka, ki ji more verjeti le še kak zadnji zakotni
potegnjene rdečkar. Kadar pridejo na Lawndale s to obrablje-
no bajko na plan, tedaj je znamenje, da temeljito zbrankuje
sape in argumentov tam, odkoder take bajke prihajajo. Ver-
jemite, da take bilke vas ne bodo obdržale na površju. Lovite
jih, mi jih vam privoščimo!

KAKO SE IMAJO NAŠI RO-
JAKI V ST. LOUISU?

St. Louis, Mo.

Zelo rada čitam dopise v li-
stu Amerikanski Slovenec. Kar
mi se mi vidi, ko berem, ka-
ko se oglašajo slovenski de-
lavci iz vseh krajev te naše ob-
širne velike nove domovine A-
merike. Naselbina se pogovar-
ja z naselbino, zares noben
drugi slovenski list nima toliko
dopisov in ni tako priljubljen
narodu, kakor je Amerikanski
Slovenec. Le iz naše naselbine
so bolj poredkoma dopisi. Za-
kaj pa bi se ne slišalo nič od
nas rojakov v St. Louisu? Saj
je nas tukaj precej veliko. I-
mam lep Narodni dom, kjer se
zbiramo o priliki veselje in
prireditve.

Dne 30. oktobra je priredilo
veselico društvo Srca Jezuso-
vega, šte. 70. KSKJ. Zabava
je bila prijetna in ljudstva
polna hala.

Dne 12. nov. pa obhaja klub
Slov. Nar. Doma svojo prvo ob-
letnico obstoja. Rojaki, kar
Vas živi v St. Louisu ne pozabi-
te nas obiskati na ta dan. To
bo zopet enkrat domače vese-
lje v našem lepem domu, na
katerega smo lahko ponosni.

Apeliramo na vse rojake v
našem mestu, da se bolj spo-
znamo med seboj. Tudi dne
26. novembra na Zahvalni dan
bo imelo društvo "Planinski

raj" svojo veselico s plesom.
Tudi tu pridimo vsi in poka-
žimo našo vzajemnost in soli-
darnost.

Večkrat čitam, kako se ogla-
šajo slovenske žene. Odobra-
vam njih Slovensko Žensko
Zvezo ter želim, da bi me že-
ne v St. Louisu tudi pričele s
podružnico. Pokažimo, da smo
tudi me ponosne zavedne Slo-
venke.

Gospa Štoklja se tu zelo po-
redkoma oglašila, menda so te-
mu krive daljave. Upamo, da
jo primaha tudi h nam v do-
glednem času in nas obsipa s
svojimi darovi.

Tone s hriba je sedaj goto-
vo zaposlen. Saj je sam pove-
dal, da je stiskal. Pa naj ne
misli, da samo tam stiskajo,
tudi pri nas se pripravljamo v
tem oziru.

Silni vihar je tukaj na sever-
ni zapadni strani mesta povzro-
čil veliko škodo. To se je vršilo
28. sept. Nekateri so silno pri-
zadeti. Vse je ležalo križem,
telefonski drogi, žice, razvali-
ne poslopj itd. Tri katoliške
cerkve so do tal uničene. Slo-
venca sta prizadeta dva in si-
cer Mr. Joe Samson in Mr.
Chas. Lovše. Pri Lovšetu je
skoro vse razdejalo. Kar pre-
trese te, ko opazuješ to škodo,
ki so jo povzročile strašne ele-
mentarne sile ciklona. Škoda
je ogromna.

Rada bi še kaj napisala, pa
se bojim uredniških škarij in
njegovoga koša. Bom pa drugič
še kaj. Tudi kdo drugi se naj
oglasi od nas.

Te dni se je zgasil tukaj
med nami vaš potovalni za-
stopnik Mr. Anton Jaksetič.
Razveselili smo se ga, ker nam
je bila naročina že potekla.
Veste lista ne smete nikdar u-
staviti, rajši plačam kar za par
let naprej, ker ga komaj pri-
čakujem.

Pozdrav vsem čitateljem!
Josephine Špek.

SMRTNA KOSA NA ŽELEZ-
NEM OKROŽJU.

Chisholm, Minn.

V četrtek dne 3. novembra
se je tukaj vršil pogreb za po-
kojnim Anton Hacc, kateri je
umrl 29. okt. v Milwaukee,
Wisc. v bolnišnici. Bolan je bil
več mesecev za jetiko. Rojen
je bil v Podcerkvi fara Stari
trg pri Ložu. Star je bil 38 let
in neozdravljive. Tukaj zapuša
dve sestrji, v starem kraju pa
očeta. Bil je član dr. "Fride-
rik Baraga", šte. 93. KSKJ. in
dr. "Moose Lodge".

V torek dne 2. novembra je
nanaglom umrl v Wellington
rudnik rojak Frank Klun.
Šel je kot ponavadi na delo v
rudnik, okrog 11. ure popoldne
so ga pa našli mrtvega, najbr-
že zadet od srčne kapi. Rojen
je bil v vasi Zamostec, občina
Sodražica. Star je bil 57 let.
Tukaj zapuša ženo in 8 že od-
raščanih otrok in sicer 2 sina
in 6 hčera. Bil je član dr. Sv.
Jožefa, šte. 30. JSKJ. in dr.
sv. Štefana, št. 21. SHZ.

Naj oba počivata v miru in
večna luč naj njima sveti!

Poročevalec..

KAKO SE GOTO SLOVEN-
SKIM IZSELJENCEM V
JUŽNI AMERIKI?

Ker bo naše rojake v Ame-
riki gotovo zanimalo, kako se
godi slovenskim delavcem v
Južni Ameriki, kamor se zad-
nje čase izseljujejo za kru-
hom, ker vrata Združenih dr-
žav so jim zaprta, se nam zdi
na mestu, da objavimo pismo,
katerega je prinesel ljubljans-
ki "Nar. Dnev." z dne 22.
okt. t. l. izpodd peresa sloven-
skega izseljenca iz Južne A-
merike ki ga je pisal svoji se-
stri. Pismo se glasi:

Zarate, 11. sept. 1927.

Ljuba sestra, sedaj ti pa
začnem pisati od začetka. . .
Kakor veš, sem se z dobro na-
do v srcu napotil iskat sreče
letos 12. aprila iz Ljubljane.
Na veliko soboto zjutraj smo
se odpeljali z ladjo Masilijo ob
štirih iz pristanišča Bordeaux.
Vožnja smo imeli dobro, ker je
bilo morje jako mirno; le dva
tri dni nas je precej zibalo.
Dolga je bila 19 dni in prija-
drali smo 4. maja popoldne v
Buenos Aires, pa že ne s takim
veseljem, kajti v Montevideo
smo izvedeli, kakšna brezpo-
selnost vlada v Argentini.

Bili smo v hotelu za tujce
pet dni, v njem se je nahajalo
ta čas kakih 2000 ljudi, vsi se-
veda brez posla, vsi so čakali,
da jim direkcija da kakšno de-

lo. Jaz pa nisem hotel čakati
in sem iskal sam in z mano še
štirje iz Novega mesta. Ker
nismo dobili drugega, smo pla-
čali vsak 5 pesos (\$2.35) agen-
ciji, ki nas je poslala s krampi-
na na progo, 481 km daleč od
Buenos Airesa; tu smo delali
14 dni, na to so nam znižali
plačo in sva jaz in prijatelj
zapustila kraj ter se napotila
v Rosario.

Bila sva že brez denarja in
dela iskala; govoriti obadva
nisva znala čisto nič. Po treh
dneh sva zopet plačala po 3
pesose agenciji za delo na pro-
gi, kjer delajo večinoma sami
Rusi. Prvič sem dobil 3.50 pe-
sos na dan, sedaj pa samo 2.50.
Po štirinajstih dneh sva zopet
prostovoljno zapustila delo in
sem se rajši odločil na smrt,
kakor da bi šel še kdaj na pro-
go.

Oba skupaj sva prihranila
17 pesov in nisva imela za
vožnjo; vrgla sva kufe na ra-
mo in jo mahnila peš z nekim
Poljakom iz Galicije, ki se na-
ma je pridružil. Hodili smo 15
km nakar smo prežali na to-
vorni vlak; pa sreča nam ni bi-
la mila. Jaz sem hotel nazaj v
Buenos Aires (375 km), ona-
dva pa v Santa Fe (295 km).
Ko je prišel vlak za mene pro-
ti B.A., skočim nanj, pa policija
me je prišla in onadva tudi.
Na policiji so nas izpraševali,
pregledovali in nič izvedeli,
ker nismo hoteli in tudi ne
znali odgovorjati. Končno so
nas izpustili, mi pa nazaj na
kolodvor; ker je bila že noč,
smo se mogli skriti na vlakcu,
s katerim sva prišla zopet v
Rosario; Poljaka sva med potjo
izgubila.

V Rosario bi dobil sedaj de-
lo v neki nemški tovarni, le en
teden bi moral čakati; ker pa
prijatelj (on je vrtnar) ni nič
dobil in ga nisem hotel pusti-
ti samega, sva jo mahnila zo-
pet peš; kufe sva pustila v
gostilni, samo mojega malega
sua vzela seboj. Hodila sva ves
dan; z nočjo zopet skrivaj na
tovorni vlak, zjutraj iz njega
in peš po progi naprej, ker ce-
ste ni tu druge. Obadva dni sva
prehodila 104 km ter prišla v
mesto Ramollo in prenočila.

Zjutraj pa na vse zgodaj na
kolodvor, kajti v gostilni sva
zvedala, da se nahaja tam dru-
žba, ki renovira progo; pri
družbi sva dobila zopet kramp
v roko in 3.50 pesos plače na
dan; hrana je stala 1.20 pesos,
ostanek 2.30.

Prijatelj je bil zadovoljen,
da je dobil delo in jaz tudi,
ker sva bila naveličana roma-
nja in stradanja. Sedaj sva
kupila kruha in mesa, in ga
sama pekla; kurila sva s suho
travo, ker drevesa v tem kra-
ju ne vidiš; če pa je kje kak-
šno grmičevje, si ne upaš ponj,
ker gorje, če te zaloti gospo-
dar! Bil bi nesrečen pri teh
poldivjih ljudeh.

Ko sem se na progi dobro
najedel, sem se spomnil obljube
in sem delal zato le par dni.
Na dan sv. Petra in Pavla sem
jopet mahnil naprej, priko-
pravljen na vse; hodil sem ne-
pretrgoma ves dan, zvečer pa
sem srečno ujel in se skril v

tovorni vlak, ki me je pripeljal
nazaj v Buenos Aires. Tu sem
delal ob slabi plači od 4. julija
do konca meseca in videl, da
vse skupaj ni nič. Iskal sem
boljšega. Sedaj sem začel s ča-
sopisom v roki, ker sem že to-
liko naučil, da sem vedel, kje
se iščejo delavci, seveda klju-
čavničarji, kar sem izučil. Do-
bil sem delo in ga zopet izgu-
bil ali pustil in le toliko po-
vsod zaslužil, da sem jedel.

Ko sem bil zopet brez dela,
sem dobil dva Srba, ki sta pro-
dajala časopise in nekaj bolj-
še zaslužila, nego s krampom;
tako sem se te obrti poprijel.
Ko sem šel prvi dan po časopi-
se, sem jih najprvo pregledal,
če iščejo kje ključavničarje.
Res je iskala neka družba 6
armatorjev — monterjev. Ta-
koj sem pustil nezačetki novi
posel in se šel javit, bil sem
sprejet 12. avgusta s plačo 6
pesov dnevno. Delo bo trajalo
7 do 8 tednov, potem bo pa že
konec zime in morda tudi več
dela. Moje delo je dosti nevar-
no, ker je v višini 30 metrov;
delamo v pristanišču velikans-
ke rezervoarje za petroleje;
sedaj sem torej tukaj in mo-
goče pojdem z družbo, ko bo
stavba gotova, v drug kraj.
Najtežje je to, da ni stalnega
posla, zato se pa selijo vsi iz
kraja v kraj in tako zapravijo
z iskanjem in vožnjami ves za-
služek.

Sedaj imamo še zimo; 21.
septembra se začne pomlad.
Hudega mraza ni, le burja ze-
lo brije, nekako tako je, kakor
pri nas v novembru ali marcu.
Ljudje so več kot polovica
tuji, Italijani in Španci; kar
je pa pravih domačinov, so pa
polnri in poldivji. Zemlja je
povsod ravna, kamna ne vidiš.
Buenos Aires je veliko mesto z
več kot dvema milijoni prebi-
valcev; v sredini je zelo čisto,
predmestja so umazana, okoli-
ca pa neverjetno nečedna.
Na par kilometrov od sebe sto-
je kočje, sezidane iz blata, v
njej stanuje gospodar, hlapič
njegov pa v sotorih. Jaz sedaj
stanujem v restorantu za 2 pe-
sos dnevno; hrana je dobra in
sem se toliko zredil, kolikor
sem preje shujšal.

Za Janeza bo bolje, da o-
stane doma, tudi če bi dobil
kakšno delo, ne verjamem, da
bi bil zadovoljen.

Sedaj naj bo dovolj, pa dru-
gič še. Pozdravlja brat

Franc Lešnjak.

KAKO SE NASTALA THE
NATIONAL GYPSUM CO.

Lansko leto je Frank Schnei-
der na svoji farmi v losco o-
kraj, Michigan, kopal jama,
v katero je nameraval postavi-
ti drog za plot. Naletel pa je
na belo skalo, ugotovili so, da
je to gips prve vrste. Iz neznat-
ne farme v zapuščenem kraju
je tekoma leta vsled te najdbe
nastalo veliko industrijsko
središče. Kompanija, ki je za-
čela z delom kopanja te bele
tvarine, se imenuje The Gyp-
sum Company, ki zaposluje ve-
liko število delavcev. Gips se
rabi za mešanje med cement,
za pleskanje in tudi za umet-
ni gnoj.

(Dalje.)

ŠIRITE AMER. SLOVENCIA!

* PODLISTEK *

Rev. K. Zakrajšek, O.F.M.:

MOJI SPOMINI.

Pariz sem videl že večkrat. Zato me ni
več zanimal. Vendar pa me je povabil g. J.
Urlep, prijatelj g. Pakerja, ako bi ne hotel
iti z njim in z Rev. Smiljančičem večerjat v
Jugoslovanski restaurant, kjer se shajajo
vsi Jugoslovani, ki živijo v Parizu. Baje je ta
restaurant zgodovinsko znamenita gostil-
na, kjer bomo videli zanimive stvari iz ča-
sa revolucije. Ker nisem imel drugega dela,
sem sprejel povabilo z veseljem. Odpeljali
smo se tja s "taksi".

Že po dnevu se pariške ulice prenapol-
njene z avtomobili, tako da bi se jaz ne
upal s svojo "Columbijo" na pariške ulice,

dasi se ne ustrašim najbolj nevarnih ulic
mesta Chicago. V Chicago je velik promet
z avtomobili. Michigan Boulevard jih je
vsikdar poln, da naredi voznika nervozne-
ga, ako ni prav varen voznik. Toda ulice
grede v lepem redu. Pariz je pa staro me-
sto, z ozkimi in krivimi in zverženimi uli-
cami. Pet ali šest ozkih ulic se križa na
enem mestu. Na nekaterih križiščih sem
videl po tri ali štiri policajce, ki so vodili
promet, pa vsi so imeli polne roke dela.
Več ulic je samo "one way". Posebno tež-
ko je, ker so ulice tako ozke. In pri vsem
tem pa vendar avtomobili precej hitro vo-
zajo. Morajo pač skrbeti, da imajo dobre
zavore. Policija tudi skrbi za to, da mora
vsak voznik dobro znati voziti, predno sme
s svojim avtomobilom na cesto. Vsak se
mora podvreči strogi skušnji, predno dobi
dovoljenje. In to je pravilno. Glede tega
so gotovo uprave velikih mest v Ameriki
preveč lahkomišljene. Koliko avtomobil-

skih nesreč se zgodi radi tega, ker vozniki
ne znajo dobro voziti, pa si upajo v gnječo.

Jugoslovanski restaurant je v ulici Rue
de la Huchette št. 5 in se imenuje "Orien-
tal". Večerja je bila jako okusna in zelo
poceni. Prav teknila nama je. Postrežnik
je bil krepak Dalmatinec. V restorantu
je bilo polno pri vseh mizah. Vsi so pa go-
vorili deloma slovensko in deloma hrva-
ško, tako da smo se počutili prav domače.

Hiša, v kateri je ta restaurant je pa zgo-
dovinskega pomena, kar smo videli po več-
erji. G. Urlep nas je namreč peljal v klet.
Ta klet ima poseben uhod in se imenuje
"Le caveau de la terreur" — "jama stra-
hu". Kako pravo ime nosi, smo takoj videli
sami. Pred vrati stoji za reklamo fant v
"jakobinski" obleki, obleki francoskih re-
volucionarjev, t. j. v visokih rdečih hla-
čah, v visnjavi jopici z jakobinsko rdečo
kapico na glavi. V klet se pride po ozkih
kamenitih stopnicah. Klet je jako ozka.
Na levi strani, takoj pri stopnicah, je ne-

koliko večji prostor, odkoder vodi ozek
podzemski hodnik. Slike in napisi in zna-
menja na steni pričajo, da je bilo to glav-
no shajališče najprej upornih plemičev in
pozneje upornikov, ki so zrušili francosko
monarhijo. Tu je bil glavni stan francoske
revolucije. Nekoliko dalje na levi je ozek
prostor z močnimi železnimi vrati, kjer
ima sedaj lastnik svoje "butelke" vina
spravljene. Ob času revolucije je bila to
ječa, kamor so uporniki zapirali svoje žrtve,
ljudi, ki so bili upornikom na poti. Tu sem
so jih zapirali predno so jih "obsodili" na
smrt in umorili. Nekoliko naprej je drugi
večji prostor, kjer je bila zborovalnica u-
pornikov. Tu je sedaj pivska soba. Vsak
večer nastopajo tu razni muzikantje in
pevci, ki pojo stare francoske narodne
pesmi. Ko smo mi vstopili, bilo je pri petih
mizah vse zasedeno raznih tujcev, ki so
prišli obiskat to strašno zgodovinsko me-
sto. Takoj pri vходу je mali oderček prav
kakor je bil za časa revolucije, kakor so ga

našli, ko so odkrili to "jamo strahu". Prav
kakor takrat so se danes za tem oderčkom
na steni simboli revolucije, dve sulici na-
vskriž, jakobinska kapica in mrtvaška gla-
va. Pravkar je pel mlad francoski pevec
ob spremljevanju kitare francosko narod-
no pesem, katere seveda nisem razumel.
Vsak refren pesmi je pela cela družba. Iz-
pili smo vsak po čašico konjaka in šli da-
lje.

Poleg vstopnic, ki vodijo s ceste v klet,
grede takoj še druge stopnice še nižje pod
zemljo. Te stopnice je odkril lastnik hiše
še pred par leti. Kopal je za vodovod, pa
se je udrlo. Ko so odkopali zemljo, našli
so te stopnice in spodnjo klet. Kar groza
nas je bilo, ko smo šli po teh strmih stop-
nicah v to globino. Gotovo dvanaest čev-
ljev je globoko.

Tvoj nedeljski tovariš.

TEDENSKI KOLEDAR.

23. po bink. — Jezus obudi Jairovo hčer. Mat. 9.

13. Nedelja — Stanislav, Didak, spozn.

14. Ponedeljek — Jozafat, škof in muč.

15. Torek — Gertruda, dev., Leopold, šk.

16. Sreda — Edmund, škof.

17. Četrtek — Gregorij Čudodelnik.

18. Petek — Maksim, škof.

19. Sobota — Elizabeta, grofica.

Rev. J. C. Smoley:

TRIINDVAJSETA NEDELJA PO BINKOŠTIH.

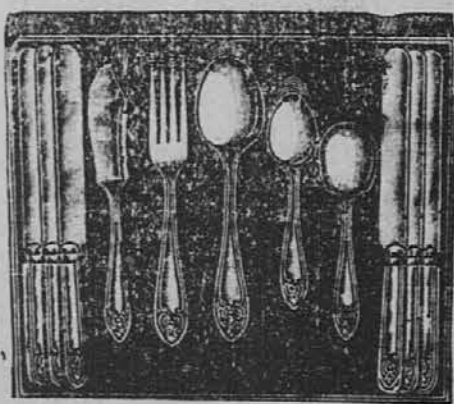
V solzah pravim, da so sovražniki Kristusovega križa. . . njihov konec je poguba. Fil. 3, 17.

Sv. Pavel joka danes. Mnogo jih namreč živi, pravi, ki sem vam o njih že večkrat pravil, zdaj pa celo v solzah rečem, kateri so sovražniki Kristusovega križa, katerih konec je poguba, katerih Bog je trebuh, kateri imajo svojo čast v sramoti, ko hrepene po pozemskih stvarih. Naša država pa je v nebesih, tako piše v današnjem listu k Filipljanom. Vidi v duhu občevanje kristjanov v nebesih, ve, da so nebesa naša domovina, da mora le po nebesih naša duša hrepeti, pa vidi, kako premnogi iščejo svojo srečo le v pozemskih stvarih. Nastaja deljenje duhov: nastopajo prijatelji in sovražniki Kristusovega križa, vidimo potnike proti nebesom, vidimo pa ljudi, ki so kakor krti zakopani v posvetne skrbi. K katerim spadamo pa mi?

Pavlove besede: "Katerih bog je trebuh" bi danes vzbudile grozno razburjenje — resnica pa je in ostane, da je telesno uživanje, uživanje sveta malik ljudi naše dobe. Obožujemo razum in naravo, taje pa vse, kar je nadnaravno. Razne iznajdbe, omika, "kultura" so uživanje še pomnožile. Človek pa hoče, da bi se Cerkev prilagodila temu uživanju, zahteva krščanstvo, ki bi ugajalo njegovim čutom. Apostol imenuje take ljudi sovražnike Kristusovega križa. In s polnim pravom! Kristusov križ pomenja zatajevanje! Je to grozna beseda: Sovražnik Kristusovega križa, križa, ki nam je prinesel odrešenje, križa, ki nam je prinesel izveličanje, križa, ki nam je prinesel mir, kakoršnega nam svet dati ne more. Mnogo jih je, ki korakajo po široki poti. Kristus je jokal nad njimi, ker nočejo videti in spoznati, kaj je v njihovo zveličanje, ki drve v večno temo, v kateri črv ne umrje, ogenj ne ugasne. Po tej poti je šel evangelijski bogatin, lakomnež, po tej poti je šel njegovih pet bratov. Trebuh je bil njihov bog, na Mojzesa, na preroke niso dali ničesar, tudi ko bi bil kdo od mrtvih vstal in se jim prikazal, bi jih ne bil privedel k spoznanju. Prijatelji, ne korakate li morda tudi vi po tej poti? Ni li trebuh vaš bog, kateremu darujete in žrtvujete vse: čas, delo, denar? Je to edino, kar ima za te kako vrednost? Kaj pa potem?

Smo na svetu, toda ne ZA svet. Noge naj bodo na zemlji, duša naj bo v nebesih! Kjer je tvoj zaklad, tam je tudi tvoje srce. Kjer naša domovina, tam tudi naše misli, pravi sv. Avgustin. Zemlja, svet nas ne bo upokojil. Naše misli naj se dvigajo k nebesom, odkoder pričakujemo svojega Odrešenika. Kot vjetnik po svoji očetnjavi, tako moramo mi hrepeti po nebesih! Svet je samo čakalnica, naenkrat bomo pozvani k odhodu. Kristus je vstal od mrtvih, s poveljanim telesom, tudi mi bomo spremenjeni, to mora biti hrepenjenje človeške duše.

Izplačalo se bo, če bomo ostali prijatelji Kristusovega križa. Križ je ključ do nebeške slave. Pod križem se dele duhovi: nekaterim je križ znamenje modrosti, drugim zopet znamenje blaznosti. Nam prijatelji, naj bode križ znamenje modrosti, ker Kristus Gospod je POT, RESNICA in ŽIVLJENJE. Amen.

Ameriška največja kupčija!

26. komadov srebrnega namiznega orodja obstoječ s 6 nožev, 5 vilic, 6 namiznih žlic, 6 malih žličk, žlica za sladkor in nož za maslo. Pošljemo za predplačilo v vsak kraj Združenih držav za svoto \$4.25.

Izpolnite in izrežite spodnji kupon in ga pošljite nam s potrebno svoto:

EICHHOLZER & CO., Inc.

Forest City, Pa.

Cenjeni: — Prosim pošljite mi sestav namiznega orodja, za kar prilagam svoto \$_____

Name _____

Address _____

City & State _____

EICHHOLZER & CO. Inc.
FOREST CITY, PA.

Širite "Amer. Slovenca"!

POLJA ELEKTRIKE.

"Storage battery", ki tehta 39 ton, največje na svetu, imajo v Zedinjenih državah. Rabili jo bodo v storage battery lokomotivi, ki bo v stanju vleči vlak, težak več tisoč ton.

V Zedinjenih državah je v porabi 18,000,000 radio receiving sets, tako poroča U. S. Bureau of Foreign and Domestic Commerce.

Kaj marajo v New Yorku, če se bliža zima! Mesto je nabavilo 1060 električnih topilcev snega (snow melters) za cestne železniške proge, ki bodo skrbeli za to, da promet ne bo oviran radi snega.

Najbolj vroč prostor na svetu ni na ekvatorjalni črti, temveč v Charlottesville, Virginia, kjer imajo svetilko 1,385,000,000 sveč močno, kjer je temperatura 83,000 stopinj Fahrenheitita. Ako se človek približa tej luči v bližino 1000 čevljev, mu ožge kožo kot bi stal na pekočem solncu.

Dr. Herman Goodman iz New Yorka je iznašel aparat, s katerim s pomočjo vijoličnih žarkov takoj lahko ugotovi, če so dragi kamni pravi ali ponarejeni. Tudi bo služil novi aparat bankam, s katerim bodo lahko takoj ugotovili, če je ček, ki se jim zdi sumljiv, pravi ali ne.

Iznašli so električno napravo, oziroma izboljšali so aparat, ki naznani ogenj. Dve leti se je skupina inženirjev trudila, da je iznajdba tako izboljšala, da aparat natanko čuti plamen in "vidi" dim ter javi na določeno mesto. Aparat je tako občutljiv, da čuti celo dim cigarete.

Paul Oscanyan, radio operator v Greenlandiji, je videl sliko Astride Funder, radio operatorice na danskem parniku Disko. Potom radio jo je vprašal, če bi hotela biti njegova. Istim potom je dobil Paul odgovor: da. To je bil začetek, ki je privedel do tega, da sta zaročenca že naznanila, da se bosta prihodnjo spomlad poročila.

ŽELITE TUDI VI IMETI TAKO DOBER APETIT?

Nič lažjega! Vzemite Trinerjevo Grenko Vino, katero vam bo očistilo želodec in odstranilo vse zaostale strupe, ki povzročajo bolečine v vašem prebavnem sistemu. Hoče vas napraviti, da se boste počutili, kakor nov človek. "Frackville, Pa., 19. septembra. Trinerjevo Grenko Vino je najbolje zdravilo. Jaz sem se zdravil in zdravil, a vse ni nič pomagalo. Vzel sem potem Trinerjevo Grenko Vino, sedaj sem pa popolnoma zdrav. John Tatusko". V vsakem zavrtku je vrednostni kupon. Za jesenski revmatizem in neuralgijo, je najboljši Trinerjev Liniment, katerega nič ne prekosi. (Adv. 3)

Neverjetno ugodna prilika.

2095.00 dolarjev

potrebujete za krasno novo "up-to-date" moderno dvonadstropno zidano poslopje, v bližini elevated postaje, šole, dobrih sosedov i. dr. Dohodki vam prinašajo mesečno \$160.00. Zatorej lahko izplačujete ostanek z dohodkov od hiše. Pridemo po vas z avtomobilom, da hišo pregledate.

Za podrobnosti pišite ali vprašajte: Mr. P., c. of Amerikanski Slovenec, 1849 W. 22nd Str., Chicago, Ill.

ZDRAVSTVO.

Godba in zdravje.

Godba je v gotovi obliki tako tesno združena z našim dnevnim življenjem, da se zdi, da bi brez nje ne mogli prestatiti. Zvoki godbe govore o življenju in ljubezni. Pa tudi izražajo zdravje fizično in duševno.

Človek, ki si pri delu žvižga in poje, bo malokdaj tožil o kakšnih bolečinah. Ljudje, ki niso popolnoma zdravi, ne pojejo, — tako pravi Dr. Herman N. Bundesen, čikaški zdravniški komisar.

Godba blagodejno vpliva na človeško telo in dušo. Ni več tajnost, da godba dobro vpliva na bolnika in učinkuje na hitrejše okrevanje, zato pa imajo v več bolnišnicah fonografe, radio in slične naprave, ki pošiljajo lepo doneče glasove na ušesa bolnikov.

Ker je godba v veselje in radost zdravim, zakaj bi ne bila tudi bolnim? — tako pravi komisar.

Otrokom mnogo pomaga, če se uče godbe, da so bolj razumni in si lažje vsako stvar zapomnijo, pa tudi jih navaja na to, da dobijo večji smisel za lepoto in umetnost.

Chicago bo kmalu postalo središče godbe v Zedinjenih državah. Imamo v našem mestu orkestre, godbe, grand opera, izdajatelji godbenih komadov in vseučilišče za godbeno umetnost. Kdor le more, naj se uči godbe, ali pa hodi poslušat, kjer igrajo godbeniki. Veselite se z veselimi ljudmi, to vam bo daljšalo življenje in v čmerni obraz se bo spremenil v prijaznega.

POŠTEN MLADENIČ

išče blage osebe, ki bi ga finančno podprla pri dovršitvi aeroplana z belečimi krili. Naslov v oglasnem oddelku Ster Anton, št. 118, Tržič, Slovenija.

Raznoterosti.

USODNA PODGANA.

Bilo je v Alžiru. Eleganten mlad gospod, ki je stal pred neko izložbo, je nenadoma strahotno zakričal, se začel zvijati in poskakovati od tal, nato pa se je jel še vedno tulčati, slačiti. Ljudje okoli njega so se jadrno raztepli in na lice mesta je prihitela policija. Toda nenadoma, kakor se je stvar začela, je tudi ponehala: še enkrat je pobesneli gospod divje udaril z nogami v tla, nato pa se je, kakor da se ni nič zgodilo, začel mirno oblačiti.

Kaj se je bilo pripetilo? Neki Arabec se je produciral z belimi podganami, pri tem mu je ena ušla in je nič hudega slutečemu gospodu smuknila v hlače!

Toda tragikomedijske s tem še ni bilo konec, ali bolje, komedija je bila končana tisti trenutek, ko se je gospod oblekel, nato pa se je začela drama: mladeničeva zaročenka, po poklicu profesorica angleščine v Alžiru, je svojemu ženinu kategorično izjavila, da ga ne mara več. Skandal, ki ga je bil povzročil na cesti, ji je šel tako do živga, da je razdrila zaroko.

STRAH, KI OZDRAVLJA PARALIZO.

V Manchesteru se je pripetil slučaj, ki meji skoraj na čudež. Neki dvanajstletni deček je bil že od četrtega leta starosti hrom in ni mogel hoditi. Pri hoji ga je ovirala desna noga, ki je bila pohabljena in mu je celih osem let mrtvo visela iz trupa. Dečkovi starši so poskušali mnogo sredstev, da bi fanta ozdravili, imeli pa niso sreče; njih prizadevanje, da bi sinku vrnili zdravje, je ostalo zaman.

Nesrečni starši so dečka na posled oddali v poseben zavod za pohabljenice. Ortopedični

kirurg, ki je fanta preiskal, je na svoje veliko začudenje ugotovil, da je deček povsem zdrav in da mu noga ne deluje radi zgodaj nastopivše histerije. Vzel je v roko kirurški nož in je fanta ostrasil z besedami: "Če ne boš takoj shodil, ti bom nogo odrezal!" Deček je skočil pokonci, in glej, stal je na obeh nogah in je takoj začel hoditi z desno in levo. — Zdravnik je odredil sistematično masažo in v nekaj tednih je bil deček popolnoma izlečen. Sedaj hodi normalno in je v veselje roditeljem in v veliki kanksko reklamo večjemu zdravniku.

SMRT MADŽARSKEGA KOMUNISTIČNEGA VOJSKOVODJE.

Dne 10. oktobra popoldne je umrl v Budimpešti bivši generalstabi polkovnik avstrijske vojske Auer Stronfeld, bivši šef generalnega štaba madžarske rdeče armade. Pokojnik je bil eden najboljših častnikov bivše avstro-ogrske monarhije. Iz tolpe dezertirjev je v kratkem času organiziral redno madžarsko vojsko, ki je meseca maja 1919 zasedla slovaško ozemlje razen Bratislave. Vodil je svoje čete tudi proti Rumunom in jih je hotel vreči iz Erdeljske. Baš tisti čas pa je prejel noto od Clemenceauja, ki je zahteval, da Madžari ustavijo neprijateljsko akcijo, češ da bo o njihovih stvarnih zahtevah razpravljala mirovna konferenca v Parizu.

Ta glas je Stronfelda zelo razveselil. Smatral je namreč, da je Francija de facto že priznala njegovo vojsko in da se bo uklonila zahtevam njenega poglavarja. Na Madžarskem je tedaj gospodaril Bela Kun. Kmalu je prišlo med njim in Stronfeldom do konflikta. — Stronfeld je namreč zahteval

Veliko Madžarsko, toda samo v škodo Češkoslovaške in Rumunije. Bela Kun pa je zastopal stališče, da je boljše vladati Malo Madžarsko, katero bodo priznale evropske države. Člani madžarskega sovjeta so zahtevali od Stronfelda, da napade Jugoslavijo. Stronfeld pa se je tej zahtevi odločno uprl in je razgrnil operacijski načrt, ki je pokazoval tendenco obračunati z Rumuni in Čehoslovaki, Jugoslavijo pa pustiti pri miru.

Po padcu komunistične vlade na Madžarskem je prišel Stronfeld pred sodišče in je bil obsojen na dve in pol leta ječe zaradi veleizdaje. Odsedel je kazen, potem pa se je priključil socijalistični stranki in je ostal do svoje smrti njen generalni tajnik.

TUDI ZDRAVNIKI SE MOTIJO.

Motil bi se, kdor bi rekel, da so zdravniki nezmotljivi. To nam dokazuje poleg več drugih, tudi naslednji slučaj. Charles Driscoll, danes zelo prileten človek, ko je bil 13 let star in slaboten, je bil od domačega zdravnika obsojen na smrt. Rekel je dečkovi materi, da ne bo Charlie tri mesece več zemlje tlačil. Temu je pritrdil tudi neki drugi zdravnik. Oba tista zdravnika sta že več let pokopana, Charlie je pa še vedno pri življenju. S tega se lahko učimo, da ne smemo vedno verjeti vse kar povedo zdravniki, ampak upati le na bolje.

ŠIRITE AMER. SLOVENCA.

VINKO ARBANAS

Edini slovenski cvetličar v Chicagu

Phone: Canal 4340.
1320 W. 18th St. Chicago, Ill.
Vence za pogrebe, šopke za neveste in vsa v to stroko spadajoča dela izvršujem točno po naročilu. Dostavljam na dom.

Camel

Najbolj znana cigareta v Združenih

državah.

Kakovost jo je dvignila, kakovost jo vzdržuje.

Kakilci Camel se ne zanimajo za drugo ter se jim ni treba za drugo zanimati kot za užitek v kaji.

POTOP

HENRIK SIENKIEWICZ

Iz poljskega prevael Dr. Rudolf Mojs.

"Spominjam se kneza Boguslava pod Beresteckom," je rekel Harlamp, "imel je polk dragoncev, izvežbanih popolnoma na francoski način: opravljal so službo peš in na konjih obnem. Oficirji so bili sami Francozi, razen par Holandcev, pa tudi med vojaki je bil večji del Francozov. A vsi so bili tihi. Od njih je tako dišalo po raznih dišavah kakor iz kake lekarne. V boju so z meči grozovito bodli in pripovedovali so o njih, če je kdo izmed njih prebodel človeka, mu je rekel: 'Pardonnez moi!' Torej se celo pri tem so se držali olike. Knez Boguslav pa je jedil med njimi s sabljo, ovito z rutico, vedno z nasmehom na ustnicah, kakor da bi bil v največjem kropu, zakaj taka je francoska moda, da se smeje med krvoprelivanjem. Obraz je imel pobarvan, a obrvi namazane z ogljem, radi česar so se pritoževali stari vojaki in ga imenovali 'zvodnica.' In takoj po bitki so mu prinesli nove nabranke, da bi bil vedno lepo oblečen, kakor za gostijo in lase so mu z železom žgali ter delali iz njih čudovite kodrčke. Toda hraber je ta gospod in je šel prvi in v največji ogenj. Gospoda Kalinovskega je tudi pozval na dvoboj, ker mu je baje nekaj ugovarjal, da ga je kralj moral potolažiti."

"Kaj si govoril!" je rekel Ganchof. Čudovite stvari si boš ogledal in samega švedskega kralja obliče boš videl, ki je vojevnik, po našem knezu največji na svetu."

"In gospoda Carneckega," je pripomnil Harlamp. "Vedno glasneje govore o njem." "Gospod Carnecki stoji na strani Jana Kazimirja in zato je naš sovražnik!" je odgovoril sirovo Ganchof.

"Čudne stvari se gode na svetu," je rekel zamišljeno Harlamp. "Če bi bil kdo še pred enim, dvema letoma povedal, da pridejo semkaj Švedje, bi bili vsi mislili, da se bomo bili z njimi, a sedaj, glejte, gospodje..."

"Ne samo mi, temveč vsa ljudovlada jih je sprejela z odprtimi rokami!" je rekel Ganchof.

"Da, res je!" se je vmešal razmišljeni Kmitic.

"Razen gospoda Sapiehe, gospoda Gosievskega, gospoda Carneckega in kraljevih hetmanov!" je rekel Harlamp.

"Bolje, da ne govorimo o tem," je odgovoril Ganchof. "No! Gospod polkovnik, vrni se zdrav..."

"In gospodična Bilevičeva!" je pripomnil Harlamp.

"Gospoda gospodična Bilevičeva nič ne briga!" je odgovoril rezko Kmitic.

"Gotovo, da nič, ker sem tudi že prestar. Zadnjič... Čakajte, gospodje... kdaj je že bilo to?... Aha! Zadnjič ob času volitev danes milostno nam vladajočega Jana Kazimirja..."

"Gospod, odvadi od tega svoj jezik!" je prekinil Ganchof. "Danes nam milostno kraljuje Karol Gustav."

"Res je... Consuetudo altera natura... Torej poslušaj, ob času volitev Jana Kazimirja, našega bivšega kralja in velikega kneza litavskega, sem se na smrt zaljubil v neko gospodično iz spremstva kneginje Jeremije. Mikavna je bila ta živalca... A ko sem ji hotel bliže pogledati v oči, mi je podstavil gospod Volodijovski sabljo. Imel sem se biti z njim, medtem pa je prišel vmes Bohun, katerega je Volodijovski razčesnil kakor zajca. Ko bi tega ne bilo, bi me vi, go-

spodje, sedaj težko živega videli. Toda takrat sem bil pripravljen se biti, pa tudi s hudim. Volodijovski se je končno le per amicitiam postavil zanj, ker je bila zaročena z drugim, še hujšim razbijačem... Ej, pravim vam, gospodje, mislim sem, da se posušim... Ni mi bilo ni do jedi ni do pijače... Se, ko me je naš knez poslal iz Varšave v Smolensk, sem iztresel po poti ljubezen. Ni boljšega za take bolesi nego potovanje. Ze v prvi milji mi je postalo laže, a preden sem prišel do Vilna, mi ni bila več v glavi in do sedaj sem zdržal v samskem stanu. O, kaj! Ni boljšega sredstva za nesrečno ljubezen kakor potovanje!"

"Ti torej tudi to praviš?" je vprašal Kmitic.

"Pa še kako! Naj vrage tam poberejo vse krasotice z vse Litve in Poljske! Ne potrebujem jih več."

"In brez slovesa si odpotoval?"

"Brez slovesa, le rdeč trak sem vrgel za sabo, kar mi je svetovala neka stara ženska, ki je bila zelo izkušena v ljubezenskih stvarih."

"Na vaše zdravje, gospod!" se je vmešal Ganchof, obrnivši se zopet h gospodu Andreju.

"Na zdravje!" je odgovoril Kmitic. "Za hvalim od srca!"

"Do dna! Do dna! Gospod, tebi je čas na konja, a tudi nas zove služba. Naj te Bog vodi in zopet privede nazaj!"

"Zdravstvujte!"

"Vrzi za seboj rdeč trak," je dejal Harlamp, "ali pa na prvem prenočišču lastno-ročno ugasni ogenj z vedrom vode. Zapomni si... če hočeš pozabiti!"

"Z Bogom!"

"Kmalu se vidimo zopet!"

"In morda kje na bojnem polju!" je dodal Ganchof. "Dal Bog, da drug poleg drugega, a ne drug proti drugemu."

"Ni mogoče drugače!" je odgovoril Kmitic. In oficirja sta odšla.

Na zvoniku je bila sedem. Na dvorišču so konji tolkli s kopiti ob tlak, a skozi je bilo videti ljudi, čakajočih in pripravljenih. Čuden nemir je spreletaval gospoda Andreja. Ponavljal si je: "Grem! Grem!"

Domišljija mu je pričarala pred oči neznane kraje in trune neznanih obrazov, ki jih je imel zavladati, a obenem ga je prevzelo ob misli na to pot, kakor da bi ne bil nikdar mislil prej najo.

"Treba je sesti na konja in odriniti, pa naj se zgodi, kar hoče... Kar bo, bo!" je mislil sam pri sebi.

Sedaj pa, ko so že konji prskali pred oknom in je odbila ura odhoda, je čutil, da bo ono življenje tam tuje, in vse, v kar se je užit, česar se je privadil, s čimer je nehoti zrastle z dušo in srcem, to ostane v tem kraju, v tej okolici, v tem mestu. Nekdanji Kmitic ostane tudi tu, a tja pojde nekak drug človek, tako tuj vsem, kakor bodo tudi vsi tuji njemu. Treba mu bo tam začeti popolnoma novo življenje, in Bog sam vedi, če bo imel za to volje.

Gospod Andrej je bil na duši smrtno pobit in radi tega se je v tem hipu čutil vpričo teh novih izgledov in novih ljudi brez moči... Pomišljal je, da mu je bilo tu hudo in da mu bo tam hudo, a najmanj zelo težko.

Ali čas je! Čas je! Treba je dati čapko na glavo in iti!

Umrli so v Ljubljani:

Alojzija Drinovec, žena vp. žel. uslužbenca, 49 let. — Bernarda Karpucelj, delavka. — Ivan Novak, sin posestnika, 8 mesecev. — Dimitrij Dimitrijevič, dijak, 15 let. — Josip Vavtar, delavčev sin, 9 mesecev. —

Ivo Zoran, delavec, 33 let. — Srečko Dovšek, elektrotehnik, 26 let. — Josip Blasevich, sodarjev sin, 9 mesecev. — Ant. Gruntar, vp. sprevodnik, 51 l. — Marjan Horjak, pastir, 18 let. — Jožefa Nepožlen, posest. 30 let. — Apolonija Schantel, žena trgovskega zast., 54 let.

Pristopajte

— k —

PRVI, NAJSTAREJŠI IN NAJVEČJI SLOV. KAT.

PODPORNI ORGANIZACIJI

Kranjsko -- Slovenski Katoliški Jednoti

Posluje že 34. leto. V tej dobi je dosedaj izplačala raznih podpor v znesku

\$3,000,000.00

TA JEDNOTA JE SOLVENTNA, IN SICER V AKTIVNEM ODDELKU 100.61%, V MLAD. ODDELKU 140.26%.

Njeno premoženje znaša \$1,700,000.00.

Članstva v obeh oddelkih šteje nad 31,000.

Ima 179 krajevnih društev širom države.

Glede pojasnila za pristop vprašajte kakega uradnika(co) našega krajevnega društva. — Glede ustanovitve novega društva (8 članov zadostuje) pišite na glavnega tajnika: Jos. Zalarja, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill. Nagrada za ustanovitev znaša \$20.00.

V MLADINSKI ODDELEK SE SPREJEMA ČLANE V STAROSTI OD 1—16 LET.

KATOLIŠKI SLOVENC, PRISTOPAJTE K NAŠI K. S. K. JEDNOTI!

Nove slovenske Victor plošče so došle!

79483—Nagajivka Mazurka
Coklarji Šmarjanka.

79484—Vesela Gorenjka — Polka.
Korajža Velja! — Polka.

Vsaka 75c.

Te komade je igrala za obe te plošče slovenska Račič-Fojsova godba, ki oskrbuje vso godbo v naši slovenski dvorani v Chicago. To so štirji krasni komadi, katere si naj vsaka slovenska hiša preskrbi.

Naročila po pošti pošiljamo v vse kraje Zdr. držav. Naročilom do 5. plošč je pridjati po 5c. za poštino za vsako ploščo. Za naročilo od 5 plošč in naprej plačamo poštino mi.

Knjigarna "Amerikanski Slovenec" ima vse Victor plošče v zalogi. Pazite na njene oglase.

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.

Phone: CANAL 5903

JOSEPH PAVLAK

PRVI JUGOSLOVANSKI POGREBNIK V CHICAGO

1814 South Throop Street Chicago, Illinois

Se priporoča Slovincem ob času pogreb. — Mrtvašnica na razpolago. — Automobili za vse slučaje, kakor ženitovanja, krste in pogrebe. — Na razpolago vsem noč in dan.

PISANO POLJE

DIJAMANTI IN NJIHOV IZVIR.

(Konec.)

Dijamanti, ki se danes izkopavajo, režejo in razpečavajo, so nastali vsled naravnih sil v pradžinih dobah. Kako so biseri nastali, ne vemo natančno, ali znanost nam razodeva, da so nastali mnogo milijonov let, predno je življenje, rastlinsko ali živalsko, moglo obstajati na zemlji. Nič živečega ne bi bilo moglo prenašati ogromno vročino in pritisk, pod katerimi so se ustvarili ti ogljikovi kristali.

Mogoče je tudi, da so dijamanti meteoričnega ali izpodnebnega izvira, t. j. da so se tekom kakega ogromnega pretresa v vesoljstvu utrili na zemljo iz kakega drugega planeta. Kakorkoli so se prvič pojavili na zemlji, moramo domnevati, da so najprej obstajali v obliki nekoliko ogromnih skupin kristalov. Milijoni let so morali preminiti, predno so se te skupine kristalov razkosale in jih je blatna plava ilovica odnesla s seboj in raztresla. Ogromno let je tudi minulo, predno se je ta ilovica posušila in postala trda kot skala. V njej se danes dijamanti nahajajo kot rozine v pogači.

Demantna polja obstojajo iz naslag plave skale, ki so bile že izkopane do takih globlin, da je demantni rudnik bolj primerna beseda kot demantno polje. Polja so to zares bila, ko so pobirali prve drage kamne v prsti na površini. Kopači so kmalu izčrpali površinsko prst in, ko so prišli do trde skale, so opustili nadaljno kopanje. Neki podjetni rudkopar se ni hotel udati. Nenadno je prebil tenko plast trde skale in odkril pod njo bogato plavo ilovico, ki je dala od sebe veliko količino dijamantov.

Plava ilovica, ki vsebuje dijamante, se izkopava iz rudnika in raztrese čez obširna polja, ki jih zovejo "compounds". Tu se ilovica izpostavlja vplivu elementov za dolo 12 do 18 mesecev. Pod vplivom solnca, vode in zraka, velik del ilovice razpade, ali nekateri deli so tako trdi, da jih morajo stroji razmleti. Nato se ilovica izpere. Razpadla ali razmleta ilovica se pomeša z vodo in se napelje skozi razna korita, na

dnu katerih se nahaja debela plast maže. Raztopljiva ilovica in kamenčki se izperejo, dočim dijamanti ostanejo na dnu v maži.

Približno po en karat dijamantov se pridobiva iz vsakega vagona, t. j. iz 20 kubičnih čevljev plave ilovice. Ali vsak dijamant ni biser. Večina jih je primerna le za industrijsko rabo, kot n. pr. za vrtnale osti, kjer je treba najtršega svedra. Ono malo dijamantov, ki se lahko rabijo kot dragulji, se razlikuje med seboj po čistoti in barvi. Fini beli dijamanti brez napak so izredno redki.

Ne le izkopavanje dijamantov je jako dragocena stvar, ali predno so primerni za rabo kot lepoticje, treba jih izbrusiti in izgladiti. Tudi visoke carine treba vpoštevati. Cene na debelo za dijamante predpisuje neki sindikat, ki je ena izmed najmočnejših finančnih organizacij na svetu in ki kontrolira vso produkcijo velikih rudnikov. Demantni sindikat urejuje ceno dijamantov in stalno pojemajoča zaloga istih sili cene stalno navzgor. Dandanes je cena na debelo večja kot je bila cena na drobno pred desetimi leti.

Demantni prah, ki nastaja pri brušenju, se zopet rabi za izglajevanje dijamantov. Dijamanti se brusijo potom železne plošče natresene z demantnim prahom. Brusilec je jako izurjen rokodelc, kajti izbruseni dijamant ima 58 kotov ali solčnih lic. Popolnost istih je povsem odvisna od njegove sposobnosti in dobrega očesa.

DRUŠTVO SV. VIDA

št. 25, K. S. K. J.

CLEVELAND, O.

Leto 1927

Predsednik, Joseph Ogrin, 9020

Farmer Ave.

Podpredsednik, Joseph Grm.

Tajnik Anthony J. Fortuna 1093 E

64 St.

Zapisnikar, John Znidorsic.

Blagajnik, Ignac Stepic.

Nadzorniki: Leo. Kushlan, John

Gabrenja, John Skrabec.

Zastavonoša, John Pajk.

Vratar, Jacob Korencan.

Bolniški obiskovalec, Joseph Ponikvar, 1030 E. 71st St.

Duhovni vodja, B. J. Ponikvar.

Zdravniki, Dr. J. M. Seliskar, Dr.

M. J. Oman in Dr. L. J. Perme.

Društvo zbora vsako prvo nedeljo v mesecu v Knausovi dvorani ob 1. uri popoldne.

V društvu se sprejemajo člani (ice) od 16. do 55. leta.

Zavarujete se lahko za 20-letno zavarovalnino ali pa za do smrtno za zavarovalnino in sicer za \$250, \$500, \$1000, \$1500 in \$2000 posmrtnine.

V društvu se sprejemajo tudi otroci od 1. do 16. leta.

Za bolniško podporo pa \$7.00 in \$14.00 tedenske bolniške podpore, v slučaju bolezni, bolnik naj se naznani pri tajniku samo, da dobi zdravniški list in karto in naj se ravna po pravilih.

Asesment se pobira na seji samo od 10. dopoldne do 4. ure popoldne.

PREVOZ - DRVA - KOLN

Kojakom se priporočamo za naročila za prevoz — drva in prevajanje pohištva ob času selitve.

Pokličite